

Avalent>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide erikohtud

Liikmesriikide erikohtud

Austria

Selles osas antakse teavet Austrias tsiviil- ja kriminaalasju käsitlevate erikohtute kohta.

Erikohtud

Põhimõtteliselt käsitlevad kõik kohtud igat liiki kohtuasju.

Suurimates Austria linnades on teatavad erikohtud:

Viinis on viis erikohtu - üks tsiviilasjadele, üks kriminaalasjadele, kaks kaubandusajadele ning üks töö- ja sotsiaalhoolekandeõiguse asjadele spetsialiseerunud kohus.

Grazis on kaks erikohtu – üks kriminaalasjadele ja teine ülejäänud küsimustele spetsialiseerunud kohus.

Tööõiguslikud asjad seisnevad peamiselt töösuhete üle (vastavalt töö- ja sotsiaalhoolekandeseaduse (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*) artiklis 50 esitatud määratlusele) peetavates tsiviilvaidlustes; nende suhtes kehtivad omaette menetluseeskirjad, mis sarnanevad tsiviilmenetluse eeskirjadele, kuid sisaldavad mõningaid erisätteid.

Tööõiguslikud asjad algatatakse esimeses astmes maakohtutes (*Landesgerichte*; Viinis töö- ja sotsiaalkohtus), kus tehtud otsuseid saab edasi kaevata apellatsioonikohtutesse (*Oberlandsgerichte*) ja viimase võimalusena kolmandas astmes ülemkohtusse (*Oberster Gerichtshof*). Otsuse teeb asjaomase kohtu osakond (*Senat*), mis koosneb ühest või enamast elukutselisest kohtunikust (*Berufsrichter*) ja kahest kohtukaasistujast (*Laienrichter*), kellest ühe saadab tööandjate liit ja teise töövõtjate liit.

Tööõiguslike asjade apellatsioonimenetlus sarnaneb tsiviilasjade omale, kuid edasikaebamisele on kehtestatud vähem piiranguid. Näiteks võib ülemkohtule esitada kassatsioonkaebuse (*Revision*) ilma asja sisulist külge kaalumata, eeldusel et vaidlustatav õiguslik aspekt on suure tähtsusega.

Kaubandusasjad on kohtualluvuse seaduse (*Jurisdiktionsnorm*) artiklis 51 loetletud tsiviilasjad, kus vähemalt üks pool on ettevõtja, ning kui mõningad erandid välja arvata, lahendatakse selliseid asju tsiviilmenetluses tavakorras. Kui asja arutatakse esimese või teise astme kohtus, osaleb ettevõtjat esindav kohtukaasistuja arutamisel koos elukutseliste kohtunikega, kuid ülemkohtusse teda ei kaasata.

Hagita menetluses (*Verfahren außer Streitsachen*) peavad kohtud arutama eraõiguslikke asju, mis on neile määratud asja erilaadi arvestades (teatavad kokkulepped, eestkoste ja muud asjad, kus ei ole kahte vastandlike huvidega poolt).

Üldjuhul tuleb hagita asjad algatada ringkonnakohtus; seal tehtud otsused võib edasi kaevata maakohtusse ja lõpuks ülemkohtusse. Esimeses astmes arutab asja kohtunik ainuisikuliselt või rahukohtunikud (*Rechtspfleger*), kes on eriväljaõppega ametnikud; teises ja kolmandas astmes arutavad hagita asju kolmest või viiest kohtunikust koosnevad koosseisud.

Apellatsioonimenetlus hagita asjades sarnaneb samuti tsiviilasjade omale. Arvestades menetluse erilist laadi, on edasikaebamisele kehtestatud vähem piiranguid. Teataval määral on edasikaebusega lubatud esitada uusi küsimusi, mis ületavad asja algataja poolt esimeses astmes esitatud argumentide ja esildiste ulatust.

Kuna hagita menetluses käsitletakse palju eri laadi asju, on kehtestatud arvukalt valdkondlikke erieeskirju.

Halduskohtud

Austrias ei kuulu haldusametites tehtud otsused alates 1. jaanuarist 2014 enam edasikaebamisele haldusstruktuuris. Haldusametite tehtud otsuste peale saab esitada kaebuse õigusküsimuses kas föderaalsele või liidumaa halduskohtule. Halduskohtud teevad otsuse asjas iseseisvalt ja nende otsuse peale saab teataval tingimustel esitada kõrgemale halduskohtule kaebuse õigusküsimuse läbivaatamiseks.

Muud erikohtud**Eriseisund**

Põhiseaduskohtul ja halduskohtul ehk niinimetatud avaliku õiguse kohtutel (*Gerichtshöfe des öffentlichen Rechts*) on Austria kohtusüsteemis eriseisund.

Need ja 1. jaanuarist 2014 loodud halduskohtud on sõltumatud kohtud, justiitsministeeriumist eraldiseisvad ning organisatsiooniliselt iseseisvad.

Põhiseaduskohus ja kõrgem halduskohus on korralduslikult sõltumatud. Mõlemad kohtud asuvad Viinis ning nende alluvusse kuulub kogu riigi territoorium.

Nende ülesanded erinevad üldkohtute omadest. Need kohtud ei menetle tsiviil- ja kriminaalasju (isegi mitte apellatsioonikohtuna) ning on pädevad avalikus õiguses. Alates 1. jaanuarist 2015 võivad üldkohtus lahendi saanud asja pooled teataval tingimustel esitada taotluse seaduse või määruse kehtetuks tunnistamiseks põhiseaduskohtusse.

Põhiseaduskohus

Põhiseaduskohtu (*Verfassungsgerichtshof*) esmane ülesanne on kontrollida vastavust põhiseadusele ja põhiõigustele. Eelkõige on selle kohtu ülesandeks kontrollida järgmiste õigusaktide põhiseaduslikkust:

föderaal- ja liidumaa seadused;

haldusametite korraldused (*Verordnungen*);

haldusametite kõrgeima tasandi otsused (*Bescheide*).

Kohus võib need aktid vajaduse korral tühistada.

Erinevalt muudest kohtutest töötavad põhiseaduskohtu kohtunikud aukohtunikeks (*Honoratiorenrichter*), mitte elukutseliste kohtunikeks (*Berufsrichter*). Selle kohtu liikmed on väljapaistvad isiksused, kes on teistes ülesannetes juba teinud eduka õiguslase karjääri. Enamik põhiseaduskohtu kohtunikke töötab osalise tööajaga ning nad võivad jätkata oma eelmiste ametiülesannete täitmist (nt kohtunike või kõrgkooli õppejõududena, kuid mitte riigiteenistujatena – nemad peavad olema oma ametlike tööülesannete täitmisest vabastatud). Põhiseaduskohus tuleb kokku üksnes istungite ajaks, mis tavaliselt toimuvad neli korda aastas.

Kõrgem halduskohus

Kõrgema halduskohtu (*Verwaltungsgerichtshof*) ülesandeks on kontrollida kogu avaliku halduse antud aktide seaduslikkust, välja arvatud korraldused (*Verordnungen*), mida ainult põhiseaduskohus võib läbi vaadata ja tühistada. Kõrgem halduskohus arutab eelkõige halduskohtu otsuste peale õigusküsimuse läbivaatamiseks esitatud taotlusi.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Austria õigusportaalid esitatakse üldteave Austria kohtusüsteemi kohta.

Kas juurdepääs õigusvaldkonna andmebaasile on tasuta?

Jah.

Lingid**[Kohtute jurisdiktsioon – Austria](#)**

Viimati uuendatud: 25/04/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.